

Saksframlegg

Vår ref.: 26/2154 - 2	Dato: 24.08.2026	Saksbehandler: Frode Fossbakken
Behandling av saken:		
Saksnr. 39/26	Utvalg Kommunestyret	Møtedato 08.09.2026

Høring - Handlingsplan for fylkeskommunens kollektivtransport 2027-2030

Høringsuttalelse Tolga kommune

Kortversjon av saken:

Innlandet fylkeskommune har sendt på høring et administrativt forslag til Handlingsplan for fylkeskommunens kollektivtransport 2027–2030. Planen beskriver mål, føringer, økonomiske scenarier og prioriterte satsingsområder for kollektivtransporten i fylket. Innlandet fylkeskommune ber om innspill på handlingsplanen.

Vedlegg

Høringsutgave Handlingsplan for fylkeskommunens kollektivtransport 2027-2030.pdf 24.08.2026

Vedlegg 3 Høringsutgave Kunnskapsgrunnlag HP 2027-30.pdf 24.08.2026

Vedlegg 4 Rapport fra Asplan Viak - Markedsanalyse og situasjonsbeskrivelse.pdf 24.08.2026

Saksopplysninger:

Innlandet fylkeskommune har sendt på høring et administrativt forslag til Handlingsplan for fylkeskommunens kollektivtransport 2027–2030. Dagens handlingsplan for fylkeskommunens kollektivtransport har en varighet ut 2026. Utarbeidelse av en ny handlingsplan for perioden 2027 – 2030 ble vedtatt av hovedutvalg for samferdsel i november 2025. Handlingsplanen tar utgangspunkt i vedtatt Mobilitetsstrategi for Innlandet 2021 – 2030 og andre overordnede mål og føringer. Handlingsplanen beskriver prinsipper og satsingsområder for den fylkeskommunale kollektivtransporten, og konsekvensene for blant annet rutetilbudet ved ulike økonomiske scenarier.

Hovedutvalg for samferdsel vedtok i sitt møte 27. mai 2026 å sende utkast til Handlingsplan for fylkeskommunens kollektivtransport 2027 -2030 på høring. Handlingsplanen skal etter planen vedtas i fylkestinget i oktober 2026. Kollektivtransporten står i en svært krevende økonomisk situasjon, og det forventes en kraftig kostnadsvekst i de neste årene. Innlandet har en høy andel lovpålagt skoleskyss, og en stor del av den økonomiske rammen til kollektivtransport brukes på dette. Handlingsrommet for endring ligger i stor grad innenfor den ordinære kollektivtransporten. De beskrevne scenariene viser hvilket nivå kollektivtransporten i Innlandet vil kunne ha ved ulike økonomiske rammebetingelser.

Vedlagt ligger høringsdokument Handlingsplan for fylkeskommunens kollektivtransport 2027–2030, rapport fra Asplan Viak - markedsanalyse og situasjonsbeskrivelse, samt Kunnskapsgrunnlag HP 2027-30.

Saksvurdering:

Tolga kommune tar utkastet til Handlingsplan for fylkeskommunens kollektivtransport 2027-2030 til orientering. Tolga kommune har forståelse for at kollektivtransporten i Innlandet står overfor betydelige økonomiske utfordringer. Handlingsplanen beskriver hvordan kostnadsvekst, økende kontraktskostnader og den store andelen lovpålagt skoleskyss begrenser handlingsrommet for det ordinære kollektivtilbudet. Det framgår også at 65–70% av kostnadene er knyttet til skoleskyss, og at eventuelle innsparinger i hovedsak må tas i det ordinære rutetilbudet.

Samtidig vil Tolga kommune understreke at konsekvensene av slike reduksjoner blir vesentlig større i distriktskommunene, enn i mer sentrale deler av fylket. For kommunene i Nord-Østerdalen er det ordinære kollektivtilbudet en grunnleggende del av samfunnsinfrastrukturen. Det er avgjørende å ha et forutsigbart og tilgjengelig kollektivtilbud for at innbyggere skal kunne pendle til arbeid, videregående opplæring, helsetjenester, handel og fritidsaktiviteter, og for at eldre og andre uten tilgang til bil skal kunne delta aktivt i samfunnet.

Tolga kommune mener derfor at scenario 1, med betydelige reduksjoner i det ordinære kollektivtilbudet, vil få uforholdsmessig store negative konsekvenser for distriktene. Et svekket rutetilbud vil redusere mobiliteten, gjøre kommunen mindre attraktiv i bo- og arbeidsregionen og svekke mulighetene for å nå regionale mål om levende lokalsamfunn, bærekraftig mobilitet og reduserte klimagassutslipp.

Tolga kommune mener at fylkeskommunen som minimum må legge scenario 2 til grunn for den videre planleggingen. Å opprettholde dagens kollektivtilbud bør være et minimumsnivå dersom Innlandet skal kunne oppfylle egne mål om tilgjengelighet, mobilitet og regional utvikling. Samtidig bør fylkeskommunen arbeide mot en gradvis utvikling i retning av scenario 3, der kollektivtilbudet styrkes over tid. Dette vil være nødvendig dersom flere skal kunne velge kollektivtransport framfor privatbil, også utenfor de største byområdene.

Tolga kommune vil rette oppmerksomheten mot KID-ordningen 2007-2015, som var et veldig løft for distriktskommunene (jfr. <https://www.toi.no/publikasjoner/halv-pa-hel-i-tolga-brukererfaringer-og-evalueringer>). Vi har forståelse for at en slik ordning er kostbar, men verdien for målgruppen i de mer avsidesliggende grendene kan ikke bare måles i korn og øre. Tolga kommune støtter handlingsplanens mål om å utvikle fleksible mobilitetsløsninger i distriktene, men vil understreke at bestillingstransport og samkjøring må være et supplement til et grunnleggende rutetilbud – ikke en erstatning for dette. Kollektivtransport og mobilitet må koordineres ut ifra behov. I kommuner med lange avstander og spredt bosetting er det avgjørende å opprettholde forutsigbare bussforbindelser som knytter lokalsamfunnene til regionsentrene og til togtilbudet på Røros- og Solørbanen. I dette ligger også kravet om at kollektivtrafikken må kommunisere uhindret over fylkesgrensene. Likeledes må øst/vest-aksen ikke uteglemmes. Kommunikasjon Engerdal - Tolga- Tynset/Alvdal og Alvdal - Folldal - Dombås/Oppdal er avgjørende for en helhetlig tankegang om mobilitet i Innlandet.

Tolga kommune vil understreke at forutsigbar kollektivtransport i distriktene må vurderes som en investering i bosetting, næringsliv, regional utvikling, beredskap og reiseliv – ikke kun som en kostnad. Skal Innlandet lykkes med målene om levende lokalsamfunn og bærekraftig mobilitet, må også distriktene sikres et robust og framtidssikret kollektivtilbud.

Vedtaketts konsekvenser for klima og miljø:

Ingen

Fondsbehandling:

Ingen

Råd og utvalg:

Ingen

Kommunedirektørens innstilling:

Tolga kommune sender høringsinnspill til Handlingsplan for fylkeskommunes kollektivtransport 2027-2030 slik det framstilles under Saksvurdering.